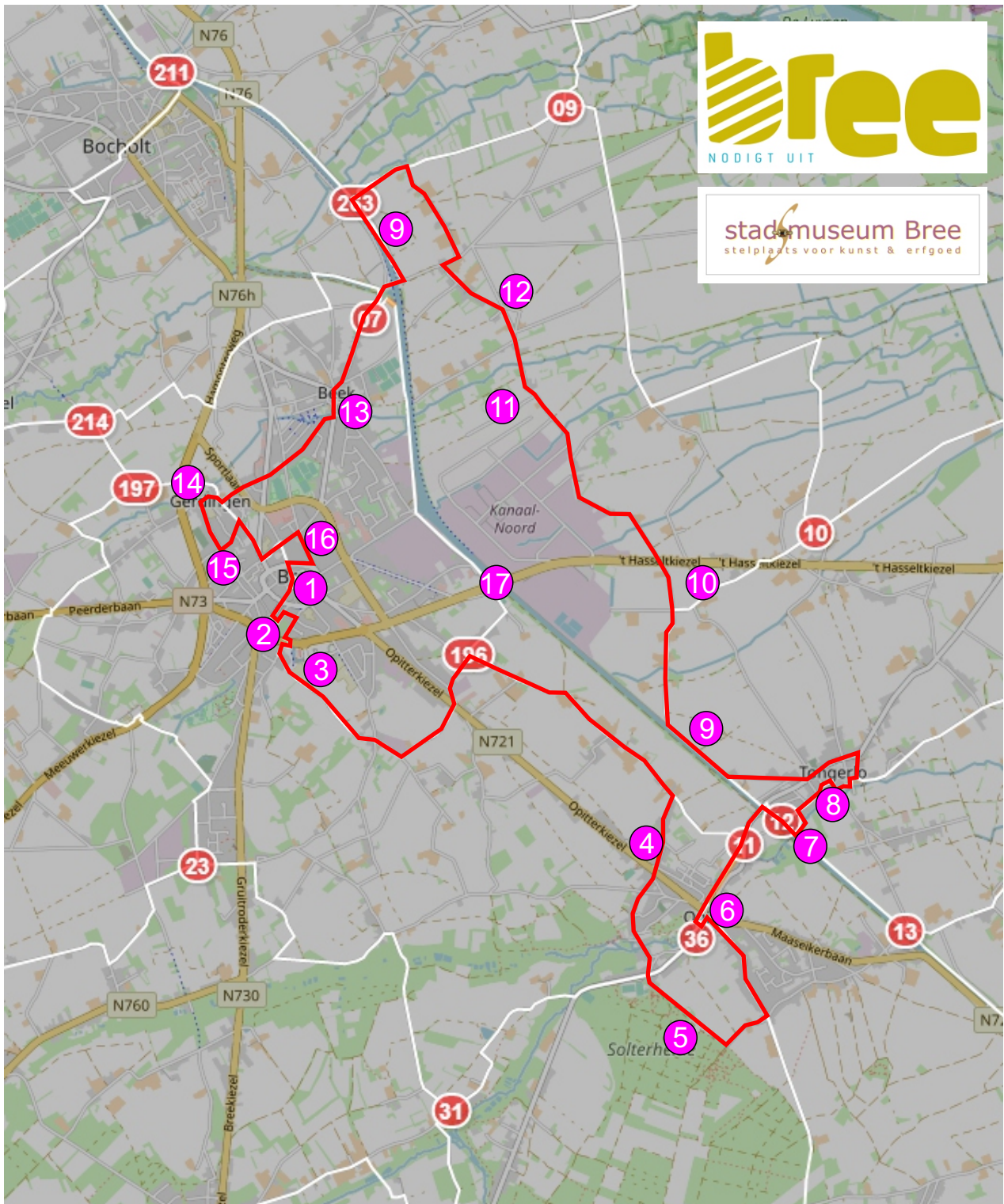

Fietsen van dreiging tot bevrijding

27 km fietsen langs monumenten, slagvelden, bunkers en andere relictten uit verschillende oorlogen, die in Groot-Bree hun sporen achterlieten.

Fietsen van dreiging naar bevrijding: de route

Vertrek: **Vrijthof Bree**

Fiets richting **Markt**,
sla links af,
fiets door de **Kloosterstraat en de Kloosterpoort** en
sla achter de bibliotheek rechts af
en vervolgens weer rechts de **Pater Lambertusstraat** in en dan
rechts de **Parkstraat** in.
Volg nu de pijlen naar het **fietsrouten netwerk – knooppunt 196**.

Fiets van knooppunt 196 richting knooppunt 11 (**niet** tot aan het knooppunt fietsen!),

Sla **op het einde van de Rorenweg** rechts af (haakse bocht richting Opitter-centrum).
Steek de Opitterkiezel over en fiets door de **Molenstraat** tot aan de **Opstraat**.

Steek de Opstraat over aan het Voetbalplein van Opitter en fiets de **Zandbergstraat** in.
Volg deze weg tot u weer op een geasfalteerde weg komt en sla links af. Sla vervolgens weer
links de **Caubergstraat** in, u bent weer op het Fietsrouten netwerk **en fiets naar knooppunt 6**.
Ga van knooppunt 6 naar knooppunt 7 en blijf een 100-tal meter verder langs het kanaal
fietsen **tot aan de Keyartmolen**. Sla daar links af richting Tongerlo-centrum en vervolg de
weg richting knooppunt 8. **Volg vanuit knooppunt 8 richting knooppunt 10**.

Sla aan de Roermonderstraat **niet** rechtsaf maar fiets rechtdoor naar 't Hasselkiezel.

LET OP ZEER GEVAARLIJK KRUISPUNT.

Steek de dubbele rijweg over en fiets door de **Kuilenstraat tot op de Mariahofstraat**.

Sla rechts af en de eerste weg terug links, de **Waterstraat**.
Op het einde van de straat weer links, nog altijd de Waterstraat.
Aan het kanaal weer links en fiets langs het kanaal terug naar de **Brug van Beek**.
Steek de Brug over en volg de **Kerkstraat** door het centrum van Beek richting Bree, sla aan
het kruispunt met de Wolstraat links af en sla net buiten het centrum rechts af naar **de
Schutterijstraat**.
Volg deze straat tot aan de Bocholterkiezel, steek over en fiets door **de Kookshofstraat**,
steek de Sportlaan over (drie rijvakken!) richting centrum van Gerdingen. Sla op het einde
van de straat rechtsaf en draai met de weg mee naar links naar de Kerk.
Fiets de kerk voorbij en sla links af, **de Schoolstraat** in.
Op het eerste kruispunt links af draaien, **de Siemenstraat** in tot aan de **Gerdingispoort**. Sla
daar rechts af en volg rechts de weg aan het kruispunt met de Bocholterkiezel. Neem dan de
eerste straat links, **het Stift**.

Volg deze weg tot aan de **Witte Torenstraat** (tweede straat rechts). Fiets door tot op de
Witte Torenwal, sla rechts af tot aan **de Glycinestraat**, draai links af en fiets langs het
stadhuis **door de Augustijnenstraat terug naar het Vrijthof**.

Markante plaatsen:

1: Monument voor de gesneuvelden van WO I, opgericht in 1927 en na WOII aangevuld met de namen van de gesneuvelden uit WOII. Tegen de gevel van het "oudste stadhuis", net voor de Markt, hangt een gedenksteen voor de weggevoerden. Op 9 juni 1944 weren 12 stadsgenoten weggevoerd naar Duitse concentratiekampen, slechts één keerde weer...

2: Monument voor Pater Lambertus. Pater Lambertus Vandermeulen streed in WO I aan het front als aalmoezenier – brancardier. Omwille van zijn Vlaams-gezindheid werd hij verbannen naar Cézembre; hij wilde enkel de Vlaamse piotten helpen bij het verstaan en begrijpen van de Franstalige officieren...

3: Hollands legerkamp uit 1675. Op de plek waar nu de school TISM staat, had in 1675 het Hollandse leger zijn tenten opgeslagen voor de belegering van de stad Bree. Op deze plek werd ook een nederzetting uit de IJzertijd (ca. 300 v. Chr.) teruggevonden en sporen van een nederzetting uit de Jonge Steentijd (ca. 3000 v. Chr.)

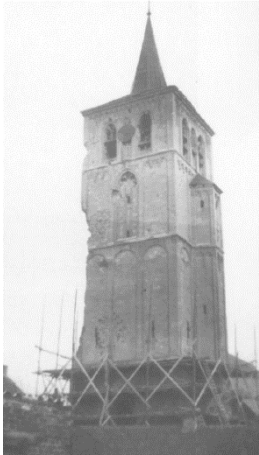
4: rechts aan de straat, een beetje verdoken, staat een uniek monument als herinnering aan WO I

5: op deze plek crashte op 23 december 1944 een Engelse lancaster van het 582ste squadron uit Little Staughton Engeland. Drie bemanningsleden lieten het leven, de vier anderen werden krijgsgevangen genomen.

6: De torenspits van de kerk van Opitter moest het ontgelden en werd tijdens een beschieting door de Duitsers in september 1944 vernield. De huidige torenspits werd gebouwd in de jaren 1950/1951 door Frans De Niel uit Neerpelt. Bezoek de kerk ook van binnen want er staat één van de mooiste Antwerpse retabels uit het jaar 1540.

7: Op 11 april 1943 stortte hier een Stirling van het 7de squadron uit Oakington Engeland neer. 2 bemanningsleden konden ontkomen, 5 anderen stierven in de crash.

8: de kerktoren van Tongerlo raakte ernstig beschadigd tijdens een beschieting door de Duitsers

9 - 17: langs het kanaal zie je aan de overkant op regelmatige afstand bunkers. Die bunkers behoren tot de Grenstelling langs de Limburgse kanalen en werden gebouwd tussen 1934 en 1940. Deze oeverbunkers werden gebouwd voor kleine 47 mm kanonnen en granaatwerpers. Van Tongerlo naar Bree fietsend langs de Zuid-Willemsvaart ligt recht vooruit Brussels Bridge. Op 24 en 25 september 1944, bouwt de Genie een Bailey brug (de Brussel Bridge). Het materieel wordt geleverd door het 8ste Britse Korps. In de dagen die volgen zullen duizenden voertuigen van het 21ste Squadron deze brug gebruiken. De brug in Bree is het enige punt van doorgang, deze brug zal leiden tot de bevrijding van grote delen van Nederland.

10: rechts van u ligt de kerk van 't Hasselt. Op het grasplein rechts van de kerk werd in 1944 een tijdelijk Engels kerkhof aangelegd voor de soldaten die sneuvelden bij de oversteek van de Zuid-Willemsvaart. De meeste lichamen werden later overgebracht naar Engelse militaire begraafplaatsen. Drie van hen liggen begraven op het kerkhof aan de Witte Torenstraat in Bree-centrum.

11: links, richting kanaal op het industrieterrein werden in 2013 bij archeologische opgravingen Duitse loopgraven ontdekt. Op het terrein, van de Kuilenstraat tot aan het kanaal werden 8 niet-ontplofte Engelse brandbommen aangetroffen. Sommige werden door DOVO afgevoerd, enkele zijn ter plaatse tot ontploffing gebracht. Blijkbaar was in één van de nu afgebroken boerderijen aan de Broekstraat een Duits munitiedepot.

12: Fietsend door de Kuilenstraat kruist u het pad van Engelse piloten die tijdens WOII via het Urlobroek en het Mariahof richting Bree-

centrum trokken op zoek naar een veilige vluchtroute naar huis. Tijdens WOI liep de vluchtroute andersom en trachtte men vanuit Bree via het Urlobroek door *Doodendraad* in het veilige, neutrale Nederland te geraken.

13: Beek-centrum eind september 1944 luidden er de feestklokken in de vroeg-11de-eeuwse kerktoren, die gelukkig gespaard bleef van oorlogsgeweld. De inwoners van het dorp troepten samen op het kerkpleintje en vierden feest.

14: De kerk van Gerdingen met rechts, buiten de kerkhofmuur, het monument voor de gesneuvelden van WOI. De kerktoren bleef gespaard van oorlogsgeweld tijdens de wereldoorlogen. Maar in 2010 stootte de buurman bij het spitten in de tuin op een oude granaat. Misschien herinnert de datumsteen uit 1718 hoog in de zuidwand van de kerktoren wel aan de herstellingen van de toren ten gevolge van een beschieting. In de periode 1700 – 1713 zijn er verschillende inkwartieringen in Bree en omgeving geweest van vreemde troepen. In die periode werd een hevige oorlog uitgevochten tussen Frankrijk en een alliantie van Duitsland, Engeland en de Verenigde Provinciën. Het is de periode van de beruchte John Churchill, hertog van Marlborough, bij ons beter bekend als Malbroek.

15: Monument voor de gesneuvelden uit WO I geschonken door de *vereenigde vrienden van den Nieuwstad*

16: Kerkhof waar ook drie Engelse soldaten begraven liggen, A. Harrat, *killed in Bree 11-09-1944*, T.H. Wheel, *16-09-1944*, één als "onbekende soldaat", *Known unto God*, en F. Antoni, *27-09-1944*, lid van de Brigade Piron.

Het Vrijthof: het is feest, bevrijdingstroepen paraderen, zelfs Montgomery is aanwezig. Hij gaat mevrouw Renard persoonlijk begroeten in haar woning aan de Kanaallaan (nu Malta). Bree werd definitief bevrijd tussen 19 en 21 september 1944. Brussels Bridge, de Bailey-brug over de Zuid-Willemsvaart zorgde ervoor dat de troepen van de Brigade Piron hun bevrijdingstocht naar het oosten konden verderzetten.